

"Maîşet için tarik-ı tabî ve meşru ve zîhayat, san'attır, ziraattır, ticarettir. Gayr-ı tabî ise, memuriyet ve her nev'iyile imarettir." İzah eder misiniz, burada "imaret" ile anlatılmak istenen nedir?

Osmanlı gayri müslim vatandaşlarına güvenmediği için, hem ordu yönetimini hem de sivil bürokrasiyi genel anlamda Müslümanlara vermiştir.

Osmanlının askerî ve sivil, **'imâret'**i, yani amirliği Müslümanlara tahsis etmesinin bir sonucu olarak gayri müslimler tabii zengin olma yolları olan sanat ve ticarete yönelmişler ve yüklü bir servet edinmişlerdir.

Osmanlıda Müslüman tebaa ise tamamen memurluk ve amirliğe gözünü diktiği için, sanat ve ticarete giderek gerilemiştir.

Yani özet olarak **imaret** tabiri amirlik ve üst düzey yöneticilik anlamına geliyor. Hatta atasözlerimizde bile "*Benim çocuğum büyüyünce bey, paşa olacak.*" tabiri bu sosyal realiteye işaret eder niteliktedir.

"Maîşet için tarik-ı tabî ve meşru ve zîhayat, san'attır, ziraattır, ticarettir. Gayr-ı tabî ise, memuriyet ve her nev'iyile imarettir. Bence imâreti, ne nâm ile olursa olsun, medâr-ı maîşet edenler bir nev'i cerrar ve aceze ve seeledir—fakat hilebaz kısmında... Bence memuriyete veya imarete giren, yalnız hamiyet ve hizmet için girmelidir. Yoksa, yalnız maîşet ve menfaat için girse, bir nev'i çingenelik eder.(HAŞİYE: Ey memurlar, Eski Said'in kırk beş sene evvel söylediği bu sözünden gücenmeyiniz.)"

"İşte, memuriyet filcümle ve askerlik bilcümle bizde olduğu için, servetimizi israf eline verip neslimizi etrafa saçıp zâyi ettik..."(1)

(1) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevaplar.](#)